

Årsberetning 2023

DN Vordingborg

Version 1
Bestyrelsen
November 2023

1. Indledning

2023 har på alle måder været et godt år. Vi er kommet godt i gang med at indsamle dokumentation om og lave formidling om havmiljøet lige ud for kommunens lange kyststrækning. Sammen med Vordingborg Kommune er vi ved at få etableret et nyt naturområde nær Nyråd. Vores nu tre naturplejegrupper har lavet en god indsats i år. Og vi har fået medhold i en række af de klage- og forbedringssager, lokalafdelingen har været involveret i.

I denne årsberetning kan du læse:

- Om 2023
- Nåede vi målene?

God fornøjelse.

DN Vordingborgs bestyrelse

Mange deltog i vores tur for at se Clima Bombina projektet på Knudshoved Odde 11. juni.

(Forside: Udsigt fra Munks Banke over Nyråd mod Storstrømmen.)

2. Om 2023

DN Vordingborg har været i gang med mange typer af aktiviteter i årets løb.

2.1 DN synliggør de døende farvande omkring kommunen

For et par år siden fik vi i DN Vordingborg henvendelser fra bl.a. en erhvervsfisker om, hvor dårligt det stod til i havet lige ud for Vordingborg Kommune. Kunne vi være med til at oplyse om problemet? Henrik Simonsen fra bestyrelsen tog initiativ til, at vi borede lidt i de prøvetagninger af farvandenes vandkvalitet, som myndighederne foretager. Det viste sig, at myndighederne næsten

En håndfuld dansk havbund.

ikke tog nogen vandprøver og kun lavede få målinger. I stedet baserede man udtalelser om vandkvaliteten på regnearksmodeller.

Siden har DN Vordingborg prøvet at synliggøre problemerne for lokalbefolkningen og myndighederne. I løbet af det seneste års tid har DN stået for et foredrag på Vordingborg Bibliotek om havets dårlige tilstand. Professor Stiig Markager fra Aarhus Universitet holdt et inspireret foredrag den 5. oktober 2022 med titlen "Havet og os – giv naturen plads. Foredrag om krisen i vores havmiljø." Ved DN's årsmøde 13. november 2022 var der igen foredrag om havmiljøet.

I foråret 2023 købte DN Vordingborg en undervandsdrone, som siden er blevet anvendt og passet af vores undervandsdronegruppe. Formålet var at kunne dokumentere tilstanden og formidle om havmiljøet ud for kommunens lange kyststrækning. I første omgang lærte vores dronegruppe med chefdronerfører Tue Mørk i spidsen at bruge udstyret. Løbende lagde vi film og fotos fra farvandene på DN Vordingborgs hjemmeside og Facebook-side. Se fx

<https://www.youtube.com/watch?v=4D5uKpiRLVQ> og

<https://vordingborg.dn.dk/nyheder/nyhedsarkiv/dn-vordingborg-traener-med-vanddrone/>.

10. september inviterede vi medlemmer og andre til at kigge med ned i havet ud for Kalvehave Havn, hvor deltagerne fra kajen på en større TV-skærm kunne følge med i, hvad dronen "så".

Det passede os fint, at DN's tema for Naturens Dag i år var om havet under underfladen. Vi holdt et meget velbesøgt arrangement i Kalvehave Havn, hvor mange børn og barnlige sjæle plaskede rundt og så på vanddyr.

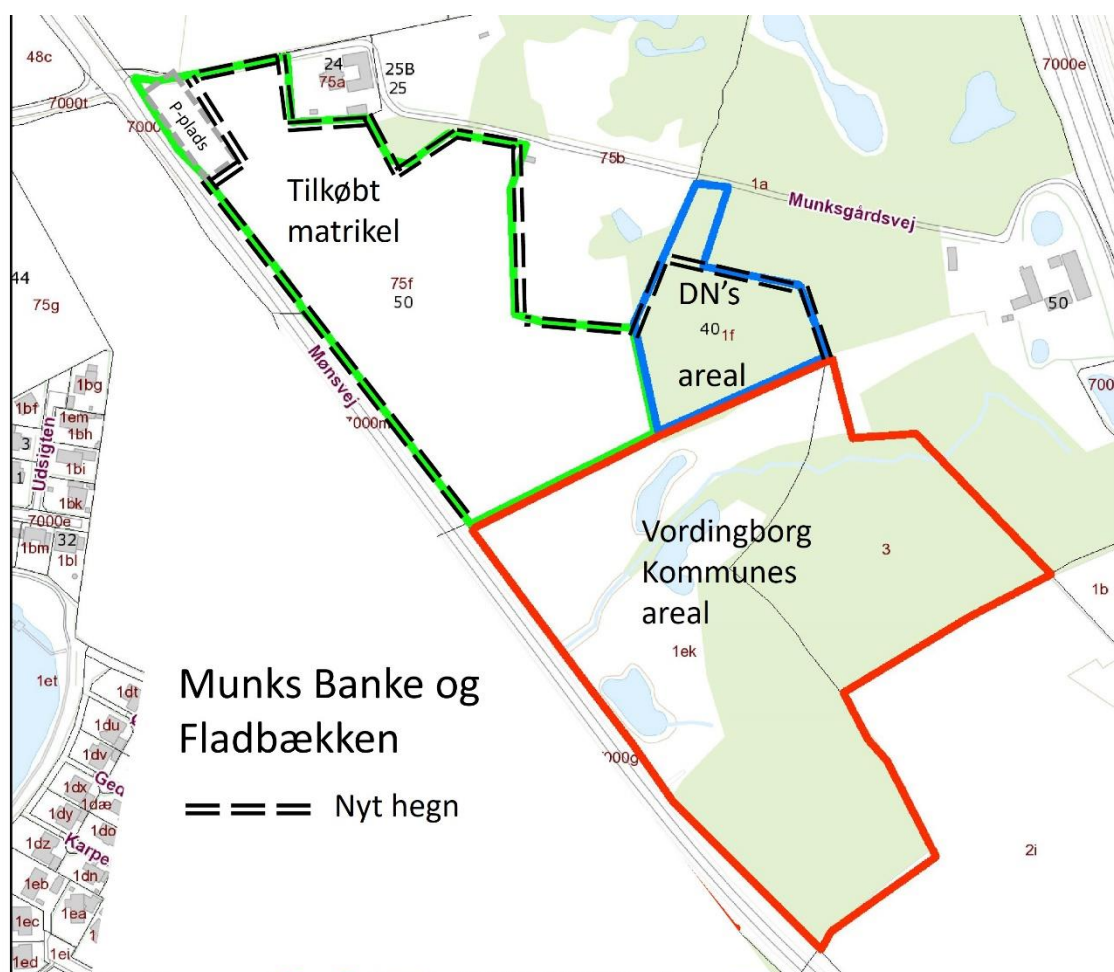
Endelig afholdt DN Vordingborg som led i DN's kampagne "Danmark Holder Vejret" den 29. oktober et godt arrangement i Vordingborg Havn.

Sandkutling? ved Kalvehave.

Vi er således lykkedes med at få filmet i nogle områder og her vist, hvordan naturforholdene er i disse områder, samt formidlet viden om havmiljøet.

2.2 DN og Vordingborg Kommune skaber 15 ha naturområde ved Nyråd

De 15 ha sammenhængende natur, som er på vej ved Nyråd.

DN's Danmarks Naturfond havde i forvejen den 1 ha store udsigtsbakke, Munks Banke, mellem Nyråd og motorvejen. Kommunen havde 9 ha eng og skov kendt som Fladbækken lige ved siden af. DN Vordingborg fik for et par år siden en arv, hvor pengene skulle gå til at forbedre biodiversiteten i Vordingborg Kommune. DN Vordingborg søgte i foråret 2023 kommunens Grøn Pulje om penge til at købe 5 ha landbrugsjord, der sammen med Danmarks Naturfonds og kommunens område kunne blive til 15 ha bynær natur med let adgang for besøgende.

I juni bevilligede Vordingborg Kommunes Teknik- og Miljøudvalg de penge, vi fra DN Vordingborgs side havde søgt om. Projektet kunne realiseres.

Citronsummerfugl er ved at lægge æg på Tørst.

Ditte Lautrup-Larsen og Bo Kayser fra DN Vordingborg, som havde lavet ansøgningen, jublede og forestillede sig, at vi kunne gå i gang i august 2023. Vi har siden lært meget om, hvor mange processer, ansøgninger og forhandlinger DN skulle igennem, inden aftaler og godkendelser ville være endeligt på plads. Takket være stor hjælp fra DN's Danmarks Naturfond og kommunens Naturafdeling er vi pr. 1. november 2023 kommet langt i processen, men de sidste ting forventes først at falde på plads i det tidligere forår 2024.

En stor tak skal her sendes til de mange involverede. Vi glæder os til i 2024 at få lavet de ønskede publikumsfaciliteter, starte på biodiversitetsregistreringer og ikke mindst til at byde lokalbefolkningen velkommen til området.

2.3 DN Vordingborgs naturplejegrupper

DN Vordingborgs naturplejegrupper er blevet populære og skaber gode resultater. Der var én ved Vordingborg, der var én på Østmøn, og nu er der kommet én til på Østmøn.

En af Østmøns naturplejegrupper.

Østmøn plejegrupperne

For to år siden startede den første naturplejegruppe af frivillige seniorer på Høje Møn efter ønske fra flere deltagere på den årlige naturplejedag i Jydelejet.

Det blev hurtigt en effektiv naturpleje-taskforce, dels fordi Naturstyrelsen Storstrøm indvilgede i at gruppen "forgreb" sig på Høje Møns mest sårbare natur, dels fordi der var (og fortsat er) mange plejeopgaver derude, hvor håndkraft er bedre end maskiner, og endelig – og ikke mindst – fordi DN Vordingborg lagde organisation til og fik søgt om finansiering til værktøj og andet grej. På den måde blev gruppen en del af DN Vordingborg.

Rød Skovlilje.

I efteråret 2022 var der så mange ønsker om at deltage, at der blev oprettet endnu en plejegruppe. Nu er der altså to grupper på hver 12 medlemmer.

Den første gruppe opererer primært i den sydlige del af Høje Møn og i Klinteskoven. Gruppen har haft stor succes med pleje af et areal med orkidéen Rød Skovlilje. Ved at skabe lys til skovbunden, blev der i 2023 fundet ca. 50 individer (over jorden), hvor der ingen var set i 2022.

Den anden gruppe plejer primært natur i Jydelejet, hvor det ikke kun er den sjældne orkidé Horndrager, der nyder godt af indsatsen, men hele den særlige flora, der kendetegner de flotte overdrev på Høje Møns kridtbakker.

De aktive seniorer er glade for at yde en værdifuld indsats i noget af Danmarks smukkeste natur. Og de hygger sig sammen, bl.a. ved at spise bålmad sammen midt på dagen.

Munks Banke og Vestplejegruppen

Munks Banke blev omkring 1960 tilplantet med en traditionel skovplantning bestående af egetræer i kanterne og østrigsk fyr på den centrale del af bakken. I efteråret 2019 blev hovedparten af fyrretræerne ryddet for at genskabe den fantastiske udsigt fra banken og skabe mulighed for, at den oprindelige overdrevsvegetation kunne genskabes. Samtidig blev egeskoven udtyndet for at skabe en større variation i bevoksningen, bl.a. ved at eksisterende røn, hassel, kvalkved m.fl. kunne udvikles.

Siden 2021 har en frivillig arbejdsgruppe fra DN været aktive på Munks Banke og har ryddet en sydvendt skråning for brombær og vedligeholdt en sti i området.

Arbejdsindsatsen har resulteret i, at der på skråningen nu er fundet Blåmunke, Almindelig Knopurt, Blåhat og Almindelig Agermåne. Indsatsen fortsætter i 2024. Det er håbet, at Munks Banke bliver en del af et større græsningsområde, der vil omfatte de kommunale naturarealer omkring Fladbækken samt Danmarks Naturfonds nyerehvervelse mod Mønsvej.

Blåmunke på Munks Banke.

2.4 Stejl indlæringskurve – Vores ny miljøminister, Magnus Heunicke, besøgte Naturnationalpark Ulvshale 20. januar

DN Vordingborg medvirkede, da DN havde inviteret den nye miljøminister på sit første besøg i naturen i rollen som minister.

Se 25 minutters video fra besøget: [Magnus Heunicke på Ulvshale 20. januar 2023](#).

Læs mere i [nyhedsbrevet fra januar 2023](#).

2.5 Håndtering af relevante sager

I årets løb har bestyrelsen som sædvanlig gennemset et stort antal sager, reageret, hvor vi fandt det relevant, og desuden selv stødt på planer for indgreb i naturen, som vi har klaget over. I en række tilfælde har vi fået ret i vores klager, og de uønskede planer er enten blevet opgivet eller ændret.

- Hårbøllepynten på Møn
Der var planer om at opføre et større byggeri. Efter klage fra DN Vordingborg blev bebyggelsesprocent nedsat fra 40 til 15 i forbindelse med revision af kommuneplanen.
- Trætophytter på Knudshoved Odde
Rosenfeldt havde ansøgt om at lave en lille trætophytteby ved Knudsskov til udlejning. Efter indsigelse fra DN blev ansøgningen afvist af kommunen.
- Planer om anlægsbroer i Stege Nor
DN Vordingborg har tilkendegivet, at vi ikke er tilhængere af disse, da øget aktivitet på noret vil forstyrre fuglelivet. Vi afventer, hvad Kystdirektoratet siger til dem.
- DN kom med udtalelser om vedvarende energiansøgninger i Vordingborg Kommune
Vi ønsker dem placeret på konventionelt drevet landbrugsjord, gerne over grundvandsområder, men ikke i lavbundsarealer.
- Forsvaret stoppede græsning på Kulsbjerg Øvelsesplads
Flere i bestyrelsen var aktive med henvendelser både til DN's præsident, Forsvaret, folketsingsmedlemmer og fremvisning på Kulsbjerg for bl.a. Vordingborg Kommune og medierne.
Desværre fik DN og andre gode kræfter ikke forhindret, at den naturfremmende afgræsning med kreaturer og heste blev afløst af en ørkesløs, ineffektiv og CO₂-forurenende maskinslåning. Selvom argumenterne for en ændret pleje af øvelsespladsen var dårlige, tabte vi og naturen desværre slaget om Kulsbjerg.
- Forkert hegning på Avnø, så kvæget trampede ned i nyoprettede paddevandhuller
DN Vordingborg gjorde opmærksom på problemet. Naturstyrelsen beklagede fejlen og fik ændret hegningen.
- Grønbrogede Tudser eller boliger?
Lokalplan for bebyggelse på Trellemarken i Vordingborg blev ophævet af Planklagenævnet!
Danmarks Naturfredningsforening påklagede i 2022 en lokalplan for boligbebyggelse på Trellemarken i Vordingborg til Planklagenævnet. Bebyggelsen var planlagt klods op ad Vordingborg bys sidste ynglelokalitet for Grønbroget Tudse. Tudsens er sjælden og strengt beskyttet af Naturbeskyttelsesloven og EU's Habitatdirektiv. DN orienterede under lokalplanarbejdet Vordingborg Kommune om tudsens tilstedeværelse, men alligevel vedtog kommunalbestyrelsen lokalplanen.

DN-aktive fjerner opvækst i Trellemarksøen.

Planklagenævnet var naturligvis enige med Danmarks Naturfredningsforening i klagen og ophævede lokalplanen. Det nytter at være aktiv i DN. Det er meget beklageligt, at Vordingborg Kommune ikke ønsker dialog med DN i den slags sager.

Vordingborg Kommune er efter Naturbeskyttelsesloven forpligtet til at pleje søen, så den kan opretholdes som en yngleplads for den sjældne tudse. Desværre er søen meget tilgroet med tagrør og dunhammer, hvilket er ødelæggende for søen som en ynglelokalitet for Grønbroget Tudse. Efter henvendelse til Vordingborg Kommune blev søen klippet sidst på vinteren. Der skulle følges op på klipningen, da planterne er meget veletablerede. Derfor slog nogle aktive DN-ere gennem foråret søen for at give tudsen nogle tålelige yngleforhold. Det lykkedes for tudsen at yngle i søen. Men forholdene er fortsat dårlige, og DN's slåning vil fortsætte i 2024. Det nytter at være aktiv i DN.

- 125 år gammel beplantning på Bakkebøllestien skal måske fældes
DN Vordingborg blev opmærksom på, at kommunen havde planer om at fælde træerne langs det gamle jernbanespor, hvor der er vokset en fin og varieret natur op gennem årene. Ved et møde mellem Vordingborg Kommune og Danmarks Naturfredningsforening enedes man om at afprøve parternes forskellige tolkninger af fredningsbestemmelserne ved en fælles henvendelse til Fredningsnævnet. Vi afventer nu Fredningsnævnets afgørelse.

Bakkebøllestien lige øst for Vordingborg.

- Læs mere! Se side 7.
- Klintholm Gods' planlagte stendigegennembrud blev forhindret DN Vordingborg ankede sagen og vandt.
- Næstved Kommunes planlagte fjernelse af tilskud til Avnø Naturcenter undgået
DN Vordingborg henvendte sig til borgmestre og udvalgsformænd i Vordingborg og Næstved kommuner angående Næstved Kommunes planer om at trække sig ud af Avnø Naturcenter. Det kan have været medvirkende årsag til, at nedskæringen blev opgivet.
- DN prøver at redde randområder ved Kæng Mose trods etablering af VE-anlæg
DN Vordingborg prøver i samarbejde med Vordingborg Kommune og Better Energy at få udlagt dele af området til natur, så områdets ekstremrigkær, en meget blomster- og insektrig naturtype, kan blive genetableret.

3. Nåede vi målene?

Mål for hele 2023	Status 2023	Mål-opfyldelse	Mål 2024
Formidling			
- Afholde mindst 6 ture og arrangementer	13	Mål nået	6
- Afholde mindst 3 offentlige foredrag med debat	4	Mål nået	3
- Udsende mindst 5 nyhedsbreve	6	Mål nået	5
- Lave mindst 12 opslag på DN-V Facebook (pr. okt. 2021 til pr. okt. 2022)	Mange	Mål nået	12
Naturforbedring			
- Mindst 2 naturplejegrupper / mindst 8 deltagere i hver / mindst 4 årlige plejedage pr. gruppe	3 grp. / 10+ / >4	Mål nået	3/12/4
Samarbejde med Vordingborg Kommune			
- Fortsætte formidlingssamarbejde med Naturafdelingen	Opfyldt.	Mål nået	
- Etablere statusmøder med Naturafdelingen	2 afholdt 2023	Mål nået	Fortsætte.
DN's Podio-sager o.a. overvåges, og der reageres hvor relevant med indsigelser, forslag m.m.	Håndteret, svært målbar		
Andre områder			
- Få anvendt arv på 227.000 kr. til øget biodiversitet i kommunen	I gang, ikke afsluttet.	Delvist	Afslutte i 2024

De fleste af de mål, som DN Vordingborg havde stillet op for 2023, blev nået.